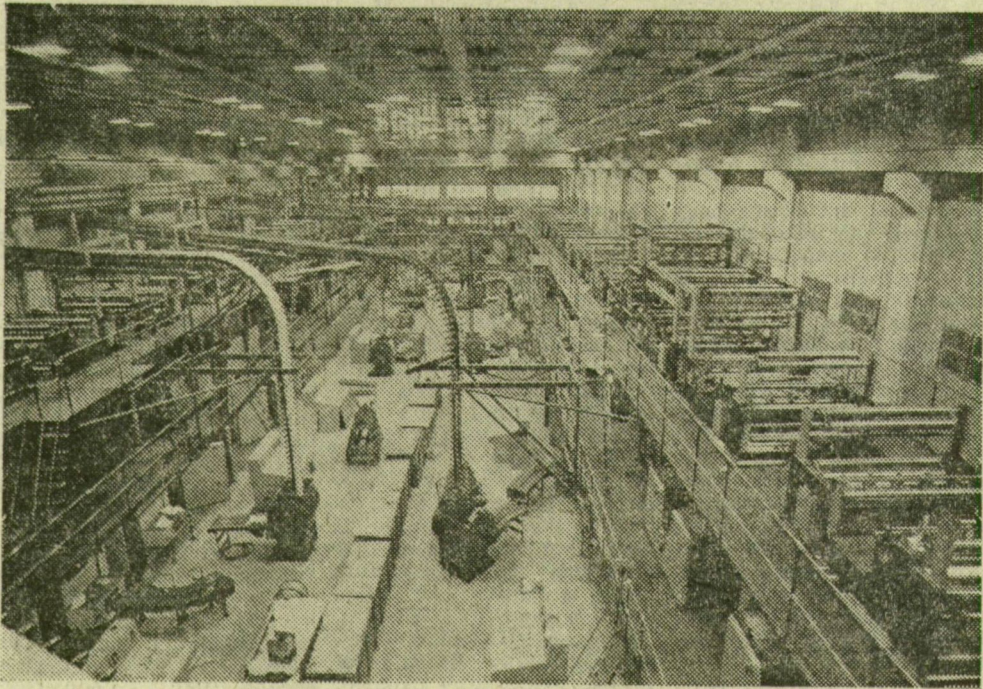


Az új Szikra Lapnyomda



A rotációs gépterem 24 gépenysége

Még az Idén átadják az ország legnagyobb nyomóüzemét. Építését 1976-ban kezdték és 1980 októberétől már itt készül a Népszabadság, a Népszava, mégpedig a megszokottnál sokkal szebb minőségben. Az eddigi magasnyomás helyett alkalmazott ofszettechnika szebb képnymást tesz lehetővé. Az ofszet nyomóformák fotótechnikai eljárással készülnek. A lemezkészítő

részleg berendezései már kipróbálás alatt vannak. Elkészült a hőközpont és a klímaberendezés is. A rotációs gépteremben 24 nyomóművet állítottak fel. Az NDK-gyártmányú gépek szerelése befejezéséhez közeledik. Egyes gépeken már próbanyomatok is készültek, melyek minőségével elégedettek a szakemberek. Folyamatban van a részegységek munkájának össze-

hangolása. Külföldi szakemberek is részt vesznek a svájci, NSZK- és svéd gépek üzembe állításában. A nyomda — 1985-re tervezett teljes felfutásakor — évi 40 ezer tonna napilapot, folyóiratot és könyvet állít majd elő. A 2,5 milliárd forintba kerülő nyomdát a Könnyűipari Tervező Vállalat tervei alapján a 22. Alami Építőipari Vállalat építi.

Összegezés tavalyról

Termelés, értékesítés

A statisztikai összegezésből kitűnik, hogy az ipar fejlődése 1979-ben Szegeden és Csongrád megyében is tovább mérséklődött. A termelés mennyisége mindössze 1,8 százalékkal nőtt, s így elmaradt az előirányzattól, de a kismértékben mégis meghaladta az országos átlagot. A létszám csökkenése is főlgyorsult az elmúlt évben, hiszen 1,5 százalékkal kevesebben dolgoztak az iparban, mint egy évvel korábban. Így tehát a termelés emelkedésének mozgatója a termelési hatékonyság javulása volt. Az elmúlt évben az ipari termelés üteme nem volt egyenletes, az első félévben erőteljesebb volt a növekedés, az év második felében gyengébb. A fejlődés jelentős csökkenésének okai között megemlíthető az esetenkénti anyag- és alkatrészhányt, a kooperációs partnerek késedelmeit, az anyagok minőségi hibáit, de ugyanígy szerepet játszott a belföldi kereslet esikkenése, a vártnál nagyobb mértékű létszámcsökkenés és az is, hogy több vállalatnál lassan haladtak a rekonstrukciós munkákkal.

A legjelentősebb termelésnövekedés az élelmiszeriparban volt, éves szinten 6,3 százalékkal. A nehézipari ágazatban már nem oly dinamikus az ütem, mint a korábbi évtizedekben volt, a könnyűiparban pedig tovább folytatódik a termelés visszaesése. Az élelmiszeriparban a vállalatok döntő többségénél 5 százaléknál jobban növekedett a termelés, a könnyűiparban viszont csak néhány vállalatnál volt termelésnövekedés, csaknem háromnegyed részüknél 5 százaléknál is nagyobb mértékű volt a csökkenés.

A megyei iparvállalatok és gyárak külkereskedelmi értékesítése 6,3 százalékkal nőtt, ezen belül a tókes piaci eladások mértéke jelentősebben. A megyéből exportált ipari termékeknek fele a szocialista, fele pedig nem szocialista országok piacaira került. Az exportáló

vállalatok és gyárak egy része a tókes piacokon jó keresletet talált, mindössze három vállalat jelezte, hogy nehézségei voltak, nemigen volt igény termékeikre. A szocialista piacra exportálók kétharmadának a termékei iránt igen jó volt a kereslet, viszont hat eladó nem találta megfelelő igénytel. Leginkább divatkötőanyagok, szőrméket, bőrruhákat, szalámint, húst és konzerveket kerestek és adtak el a tókes piacokon. Ugyanakkor néhány nagyobb exportáló megyei vállalat a szocialista piacon kevesebbet értékesített, mint korábban, így többek között kevesebbet tudtak eladni mérlegekből, műszaki gumiarukból, cipőkből, konfekciótérmékekből, baromfiból, konzervekből, sőt fűszerpaprikából is.

A mezőgazdaság elmúlt évi eredményei — főleg a kedvezőtlen időjárás miatt — elmaradtak a tervezettől, s a termelés mennyisége 2-3 százalékkal kevesebb volt, mint tavalyelőtti. A növénytermesztés termelési értéke 5-6 százalékkal csökkent, az állattenyésztési ágazatoké viszont 2-3 százalékkal növekedett. Ha figyelembe vesszük, hogy a két fő ágazat körülbelül fele-fele arányban részesedik a mezőgazdasági termelésben, akkor is kitűnik, hogy a múlt év eredményei gyengébbek voltak a vártnál.

A szántóföldi növények vetésterülete körülbelül másfél ezer hektárral kevesebb volt az előző évinél. Az őszi kalászosok nagyarányú ki- pusztulásának pótlására tavasszal 7 százalékkal több kukoricát, 70 százalékkal több napraforgót, mintegy másfélszer annyi silókukoricát és csalamádét vetettek, mint 1978-ban. Nem volt rossz a termés hozam, illetve a betakarított termésmennyiség kukoricából, napraforgóból és rizsből. Egyes zöldségfélék termés eredménye is nagyobb volt, mint tavalyelőtti, például 22 százalékkal több paradicsom és 5 százalékkal több fűszer-

paprika termelt. A korábbi esztendőhöz viszonyítva — igen szépen fizettek a szőlőskertek, de a gyümölcsösök már nem adtak igazán jó termést.

Az állattenyésztési ágazatokban mérséklődött a fejlődés üteme. A vágóállat-állomány és állati termékek ki-elégítő ütemben növekedtek. Szarvasmarhából az adatok szerint 4 ezer darabbal volt kevesebb, mint egy évvel korábban, ugyanakkor 6-7 százalékkal nőtt a vágómarha- és 7-8 százalékkal a tejtermelés. A sertésenyésztési kedv továbbra is megfelelő, mintegy 5 százalékkal gyarapodott a sertésállomány és hasonló mértékben a vágósertések száma is. Dinamikusabban tovább nőtt a juhállomány, s mintegy 14 százalékkal több vágójuhot és 4 százalékkal több gyapjút értékesítettek, mint az előző évben. A baromfienyésztést a célkitűzéseknek megfelelően kissé visszafejlesztették: az előző évinél egyharmadával kevesebb tyúktojást és egytizedével kevesebb vágóbaromfit értékesítettek. Végül is a mezőgazdaság termékek értékesítésének mennyisége körülbelül ugyanannyi volt, mint az előző esztendőben. Erdemes még megjegyezni, hogy a mezőgazdaság az elmúlt évi eredményeit háromszor hektárral kevesebb területen, de 7 százalékkal több állóeszközzel és 3 százalékkal kevesebb dolgozóval érte el. A nagyüzemek között tovább nőtt a különbség, az erős gazdaságok eredményei általában tovább javultak, a gyengébbek viszont érzékenyen érintette a kedvezőtlen időjárás.

Ruhagyári korszerűsítés

Jóváhagyta a bank a Soproni Ruhagyár 40 millió forintos exportfejlesztő beruházását. Az összegből új raktárat építenek és korszerűsítik az előkészítő részleget. A kivitelezés megkezdődött, jelenleg a régi épületeket bontják. A fejlesztések eredményeként a

A kongresszusi irányelvek olvasása közben

Értelmiség a szocializmusban

A tudományos kutatás, kulturális alkotótevékenység, a közművelődés, az oktató-nevelő munka területén, az egészségügyi ellátás fejlesztésében, a tudomány és gyakorlat kapcsolatának erősítésében, az elmúlt évtizedben nagyszabású és igen eredményes társadalompolitikai munka bontakozott ki hazánkban. Az MSZMP tudománypolitikai (1969), oktatás-politikai (1972), káderpolitikai (1973), közművelődési (1974) határozatai, azok megvalósításának központi bizottsági és politikai bizottsági felülvizsgálatai, az egészségügyi ellátás politikai bizottsági értékelése (1979) alapján az úgynevezett „szellemi munka” alapvető területeinek helyzetét elemző, fejlődési tendenciáit feltáró, fejlesztési feladatait meghatározó, e feladatok megvalósítását szervező, együttesen elméleti és gyakorlati tevékenység jellemezte pártunk országos, területi és helyi szinten egyaránt.



Az igen széles körű és mélyreható társadalompolitikai tevékenység (a készülő felsőoktatás-politikai határozatot is beleértve) sorra vette a szocialista építőmunka aktuális teendőit a nem közvetlenül termelő tevékenység szinte valamennyi területén, és érintette a magyar értelmiség mindegyik foglalkozási csoportját — nyugodtan mondhatjuk — egészének életét, társadalmi helyzetét, mindennapi munkáját, közérzetét.

A távlati és aktuális tennivalókat egyaránt körvonalázó KB-határozatok megvalósítása során a szocializmus építésében funkcionális és strukturális jelentőségű és jellegű értelmiségi politika bontakozott ki hazánkban. Sok vonatkozásban tudatosításra vár ez a politika, hisz a részterületek eredményeit a társadalmi struktúránk egészét érintő elemzéseinkben és az értelmiség összegező megítélésében, még nem az említett gyakorlat szintjén fogalmazzunk.

A párt kongresszusi irányelvei jól mutatnak rá, hogy az értelmiség hazánkban a „kultúra munkásaiból”, „üttársból”, szocialista nemzetünk integráns összetevőjévé vált. A cseppköépitkezés módján (a terület jellegéből adódóan, hisz hosszú idő kell egy új értelmiségi nemzedék kiképzéséhez, szakmai-társadalmi felnövekedéséhez) cseppről csepre, minden új kutatóval, művésszel, költővel, oktató-nevelővel, mérnökkel, agronómussal, közgazdással és „közművelővel” gyarapodott ez a réteg. Az értelmiség otthon van a szocializmust építő munka mindennapijában. Származása, elkötelezettsége, érdeklődésének alapján tevékenységével erős szálakkal kapcsolódik társadalmunk alapvető oszlopjaihoz. Tevékenységüknek óriási szerepe van népünk, munkásságuké a parasztságunk műveltségének gazdagításában, a kultúra demokratizálásában.

Értelmiségünk funkcionális és strukturális kötődése a kétkézi emberek világához már nem szűken politikai szövetség, hanem funkcionális és strukturális együttműködés. Úgy vélem, hogy a kibontakozó valóság szintjén hozzá kell igazítaniunk társadalmunképünkben az értelmiség társadalmi-politikai megítélését a megváltozott helyzethez.

A tőke úgynevezett Nyersfogalmazva-

nyában előre jelezte Marx, hogy a nagyipar kiépítésével kibontakozó történelmi korszakváltásban a társadalmi gazdagság megteremtésében változások következnek be a termelőtevékenységben is. Míg a korábbi történelmi korszakok alapvető jellegzetessége, hogy a „valóságos gazdagság” megteremtése egyértelműen a közvetlen termelőtevékenységtől függött, addig az új korszakban kibontakozik a közvetett termelőtevékenység dominanciája, és a társadalmi gazdagság megteremtése „éppenséggel a tudomány általános állásától és a technológia haladásától, vagyis a tudománynak a termelésre való alkalmazásától függ”. Ez a szemünk előtt kibontakozó valóság. Hisz mi is tanúi, részesei vagyunk, hogy a termelés alapvető ágazatait hogyan formálja át a tudomány gyakorlati alkalmazása. Tanúi, hogy miként alakulnak át a tudomány eredményeinek tárgyiasításával termelési eszközeink, fogyasztási javaink, infrastrukturális lét-

feltételeink, hogyan változnak a termelő ember képességei, ismeretei. Naponta látjuk, hogyan intellektualizálódik, alakul át minőségében a közvetlen termelőtevékenység is. A kutatás, a képzés, a gyógyítás, a tervezés, a szervezés, azaz a közvetett munka, mind egyértelműbb ökonómiai funkciót lát el, áttételekkel, de meghatározóan hozzájárul a társadalom újratermeléséhez, és az újratermelésben mindinkább növekvő szerepet játszik. A termelőtevékenység átalakulása, a szellemi értékek gyakorlati alkalmazásának kibontakozása a társadalmi reprodukcióban hatékonyan közreműködő társadalmi erők új típusú megítélését igényli.

S a fejlett szocialista társadalmat nem lehet magas színvonalú értelmiségi tevékenység nélkül felépíteni. A társadalomtudományoknak fel kell tárni, a politikai elemzéseknek tudatosítani kell az értelmiség társadalmi szerepét, helyzetét, jellemzőit, a társadalmi struktúra többi összetevőjével fennálló kapcsolatát. Sokat tett már ezért városunk és megyénk pártvezetése, a Szeged városi pártbizottság 1974 júniusi elemzése („Hogyan valósul meg az MSZMP politikájának néhány főbb célkitűzése a szegedi értelmiség körében”) és a Csongrád megyei pártbizottság 1977. március 10-i anyaga („Az értelmiség munkája, politikai arculata és az ezzel összefüggő feladatok Csongrád megyében”) már az értelmiség funkcionális és strukturális társadalmi szerepének és egy ezzel adekvát értelmiségi politika tudatosításának példája. E politikai elemzésekből és a batorításokra itt Szegeden kibontakozott szociológiai kutatásokból is summázhatóak azok az értelmiségi funkciók, amelyek mentén értő politikai segítséggel további alkotóerőket lehetne mozgósítani.

Az értelmiség szakismereteivel szolgálja a társadalmi gyakorlatot, értékalkotót, alkalmazó, átadó, fejlesztő-megőrző szerepében. Közvetlenül vagy közvetve közreműködik, a különböző szervezeti és intézményi formákban, a társadalmi tevékenység szabályozásában. Közéleti szerepében a nagyobb társadalmi egységek szintjén hozzájárul az intézmény, a szakma, a város, a megye, az ország fejlesztéséhez.

Dr. Besenyi Sándor

Munkakörülmények

Országos, fővárosi és megyei beruházó és tervező vállalatok mintegy négyszáz képviselője — műszaki igazgatók, szakszervezeti titkárok és munkavédelmi vezetők — tanácskoztak tegnap, szerdán a SZOT székéjében. Az értekezleten a nemrég megjelent minisztertanácsi rendelet értelmében megvitatták az egészség és biztonságos munkakörülmények megteremtésével kapcsolatos feladatokat.

Volán

Személy-és áruszállítási feladatok

A Volán Tröszt a szocialista brigádok, a kollektívák segítségével eddig teljesítette a közlekedéspolitikai koncepcióban számára meghatározott feladatokat. A személyszállítás 12 százalékos növelésével 4,3 milliárd utast, a teherszállítás teljesítményének 13 százalékos emelésével 540 millió tonna árut továbbított a közúti közlekedés legnagyobb szervezete — foglalta össze a legutóbbi tanácskozás óta eltelt három év eredményeit Tapolcai Katmán vezérigazgató beszámolójában, szerdán, tegnap a Volán szocialista brigádvezetők országos tanácskozásán.

A vezérigazgató elsősorban az idej tervekről kérte a brigádvezetők véleményét, s főleg azokat a fontosabb

feladatokat, gondokat ismertette, amelyek megoldásához számítanak a mintegy három ezer szocialista brigád 40 ezres dolgozó kollektívájának támogatására. Kiemelte például, hogy az idén először az előző évinél kisebb létszámba szervezték a nagyobb teljesítményeket. A népgazdaság érdekeit figyelembe véve egymillió tonna áru szállítása visszakerül a közútról a vasútra, ezt a „hiányt” a Volán-vállalatoknak más fuvarokkal kell pótolniuk. Új formákra, eszközökre, módszerekre várnak javaslatokat a kezdeményezőket a dolgozóktól a célszerű energiagazdálkodáshoz is, annál is inkább, mert már csökkennek a központi feltehető, szervezhető tartalmak.